

## **Оссолінські колекції.**

**CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.**

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów. Zespół

ZBIÓR RĘKOPISÓW I ARCHIWUM PAWLIKOWSKICH

ZESPÓŁ (FOND) 76.

CZEŚĆ I. RĘKOPISY BIBLIOTEKI PAWLIKOWSKICH

290. Żółkiew. Opis obrazów i pomników w kościołach żółkiewskich. *XIX w. S. 10.*

***STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE***

Feb 11 1870

5

Carol 290

Lōtkiew.



Kościół parafialny - Kollegiata - fundacyi Jana III Króla polskiego, w nim  
znajdują się dwie stałone zewnętrzne obrazy, ogromnej wielkości:

- 1.) W Kaplicy s. Anny - roboty Altemontego, wyobraza zdobyte w r.  
1683 pod Wiedniem relikwie obozy tureckie. (Ne quando  
dicant gentes, ubi est Deus eorum? -)
- 2.) W Kaplicy N. P. Maryi - pędzla tegoż samego malarza - przed-  
stawia bitwę, w tymże roku pod miasteczkiem Parkany,  
w Węgrzech leżącym. Dextra Domini facit virtutem.
- 3.) W obrazie Ca. praebyterium po prawej ręce: pędzla malarza  
Kastlera przedstawia bitwę, w r. 1673. pod miasteczkiem  
Chocimem, gdzie 8000 Turków Jan Sobieski natenczas  
Hetman W. Koronny zbit. Napisy u góry: Dextra Domi-  
ni percussit inimicum.

u dołu: In expugnatis disceptis Turcarum ad Chotimium  
castris ibique plus quam octoginta millibus barbarorum  
deletis altero ab obitu Michaelis Polonis regis die, vir-  
tute et imperiis Joannis Sobieski protimi Supremi Che-  
gni et campi Marshalli, nunc felicitas Polonis regnantis  
Joannis III a. victoris Dei 1673 nov. XI. ipso Dni Martini mi-  
litum et heroum patroni.

- 4.) Ca. lewej ręce: Obraz wystawia bitwę 1610 r. pod Kluszyńcem,  
w której Stanisław Lōtkiewski probierszy Moskiewskie woj-  
ska, Moskwe, nawiczas stolice, Państwa zajął, i carowi poj-  
manych do Warszawy przysyłał. Napisu u góry: nie-  
ma żadnego.

u dołu: In profligato ad Kluszynum numerosissimo Mos-  
chorum et exterorum colligatorum exercitu auspiciis Sigis-  
mundi III Polonis & Suae. regis, ductu et regimine Stani-  
slai Lōtkiewski tunc palatini Kijoviensis et exercituum  
Regni

Regni Poloniae Campestris post supremi regni Cancellarii et  
Generalis Ducis Anno Domini MDCX (1610) Julii 4.

Obrazy te były odnowione w r. 1825. Kształtem Stanow gali,  
cyjskich, staraniem ks. Jakuba Mikolajewicza, Dziekana  
i proboszcza miejscowego, przez Józefa Engertha, nadwornego  
Księcia Anhalt-Koethen malarza, jak miedziarna tablica,  
w Kaplicy, s. Lenny, umieszczona, powiniadana.

Regnante Augustissimo Francisco I. Imperatore Austriae  
galicis et Lodomeris rege. Quatuor depictae tabulae in  
hac ecclesia repositae strenua gesta Joannis III. Poloniarum  
regis et Stanislawi Lotkiewski Supremi Exercituum Polo-  
norum Ducis complectentes, vetustate corrosa pristino ri-  
tori sumptu Ordinum regnorum Galicis restituta operam  
adhibente Josepho Engerth puitore aulico Principis Anhalt-  
Koethen scilicet Tabula in sacello Divae Annae dicata  
a puitore Altomonte confecta exhibet expugnata 1683.  
anno ad Vindobonam posita turcica castra. Ad eam,  
dem plagam posita tabula in sacello Beiparae Vir-  
ginis, exhibet pugnam in eodem anno pones oppi-  
cum Parkan in Hungaria situm cura ejusdem pu-  
toris adumbratam.

Intrando in presbyterium ex parte dextra appensa  
tabula manu Kraestler puitoris facta exhibens proelium  
in anno 1673. pones oppidum Chotinum ubi cepa  
80000 Turcarum a Joanne Soliski tunc supremo  
Exercituum Polonorum Duce. Demum in eodem presbyte-  
rii ex parte adversa adjacet tabula exhibens pugnam  
1610. ad Clusinum in qua Stanislaw Lotkiewski preepliga-  
lis Moschorum copis Mosuam eo temporis Metropolim  
Imperii occupavit Ducesq; captivos Carsariam adduxit. Tab-  
ulae

Tabula hic supra Descripta renovata anno redempti orbis  
MDCCCXXV cura et industria Jacobi Mikrotajewicz Doc. et ppti  
Eus.

in prexyterium.

Nagrobki: po lewej stronie: Stanisława Folkiuskiego Kom. i Hetm. w. K. Hetm. Stanisława i jego syna Jana; z prawej zaś rechy żony i córki tegoż Hetmana, jako mniszki ubronyck. Na tych nagrobkach były napisy na marmurowych czarnych tablicach, te napisy, Karol Król Jan III wyjął czyli zmaszai a następujące położył: po lewej Exoriare aliquis nostris exsistibus ultor. po prawej: Vex genti insurgenti super genus me, um Dominus enim omnipotens vindicavit in eis. Te od Sobieskiego położone napisy, dawnośmia, zatarły się, były; Sta-  
 nisław hr. Kamieński Ordynat, Karol je odnowił w r. 1808. -  
 Ale w r. 1809. rząd Krajowy, Karol je zmaszai. - Pan Komissarz obwodowy Thurmman i Orugi którego imię zapomniano, tem mieli Komissarys i przy sobie Karali Księdzemu, którym to opowiadał, wyskrobywai. Wniemano bowiem że to Polacy w r. 1809. Karali te napisy odnowić - i dla tego zatarło ślad tak szanownej pamiątki Krajowej!

Tamże po prawej stronie zaraz od wstępu jest nagrobek Anni-  
 sława Danilowicza Wjewardzica ziem ruskich:

D. O. M.

Ossa Stanisłai a Turów in Olesko Danilowicz Terrarum Rufic  
 Pallatinus, profecti Korvunensis hinc caput urna, ingentem  
 illum animum, summasq, virtutes in suo condidit sinu,  
 perennis fama. Pueritiam nutriebant liberales artes, adoles-  
 centiam excoluit variarum gentium solum, Juventutem eradi-  
 vit Sigismundi III. aula. In rebus vero bellicis, Spiritum, in-  
 dustriam ac fortaniam, sensit ad Smoleniskum Moschy, vidit  
 admirandus Vladislavus II. Neque hic substulit magni ar-  
 dor animi, dum acuti sanguinis ultor, & rerum ab eo ger-  
 starum

Itorum satagit ope imitator, sit et ejusdem fati & amulus. Forti-  
ter cum Tartaris multoties dimicando ab his captus et Rantim-  
ri execrabili apud barbaros etiam mandato, in vinculis ma-  
tatus Tutimiri manibus, quem Pater, nequid ad Summum gra-  
dus fastigium deciperet ex filio ope voluit vicarium. -- Immo,  
cens gloriosa tamen memorabilis in religionem et patriam pie-  
tatis ceidit vicitima -- Anno Domini 1636. & aetatis sub 27. --  
(Portret tegor u gory.)

Tamze po lewej Stronie jest nagrobek Jakoba Solieskiego - oj-  
ca Króla Jana III.

### Urna haer.

Sacros immortalitati cineres gerit Jacobi a Solieszyn Solieski  
hui a regio Lesionis nigri sanguine p indyctam feminam  
stirpem genusq, deducit antiquissimam. Domus haec stinus  
vincendi usu hostibus patriq, formidanda, de Jassigis vici-  
Jedzwingis multoties triumphavit, ac tandem eisdem, per  
invictum gesti suis herodem Palatinum Sandem, via nomi-  
ne posteritati reliqua ad interuentionem delerit Tam illustr-  
orto prapia vi, bello paeq, clarissimus Vladislavum V. adhuc  
principem sequutus grandi primam vulnere ad mosuam  
capitate inflicto nobilissim sanguine patriq, liberavit. Dein  
expeditione extra Tartaros ad Astryum, extra Turcas ad Tho-  
tinum ejusdem Vladi. Victoris gloriae ac concludendae pacis  
pticeps affectus est. Postremo biennali contra Suecos in Prapia  
bello, extra Abary Baza ad Camoneu extra Cosacos ad Kurokhan  
ubi Cosaci ad iuramentum adducti cora eodem ceu Commissario  
Sacramentum deposuerunt ubiq, numerosis terminis proprii ore  
conductis quae a militari splendore, aures nomine dicit sunt.  
toto septentrione  
Marshaly Comitum quater  
comum equestri ordinis plausu renuntiatis et eorum Vladislai 4<sup>to</sup>  
electione eade Tribuni plebe titulo dixerit, unde per insignes in Re-  
gem

gem magistratj pallium Belzen. post Rufius ad prim. in Regno  
 equestris Senatus gradu. Crae. Scler Castellanatum Ducatus  
 est. Felix in ppria in auspiciatipa magni filii sorte inter feli-  
 cipes primus cum invictissimi Joannis III triumphalia  
 merita in solium Poloniae ovecta, etiã parentis tumulu  
 coronarunt. Pustini Regum coronis loco genitoris cineribus  
 filio necdũ triennio cineres superimposuit quos ideo hã avi-  
 ta coronat scutum, quia pavus ante inauditam a ses-  
 culo patris sui ad Cholimũ victoriam diebg natal. Coron.  
 quam nascentis dexterae manui natura potente eam impussit  
 potentipi parer fronti veluti imposuit hoc officio et vita  
 simul circa ipsimet Coronationis tempj defunctu. regali  
 domini pulchritudinis super etatem ac sup fidem inge-  
 nũ memoriã simul altum dolore reliquit. Obiit a. Dn.  
 1646. - U gory portret oĩa Krõla Jana. -

Portrety w tym Koscielu x najdujãce sie, sa:

Stanislaw i Jana Lotkiewskik - jakõ ten portretj Lot-  
 kiewskiej, i jej cõtki.

Krõla Jana III. Augusta II. - Krõlowicza Jakõba - s. Jakõb  
 prorok pokazuje nam krõlestwo niebieskie - bo ziemskie  
 przez intrygi wlasnej, swõj matki utraic. Xua Rakõ,  
 crego corar z xona, wyznajãcyk wiãre, Katolika, poned  
 matka, boska, tutejsza. Potockik. 6. portretõs - i Cesarz,  
 wõj Marji Teresjy. - Portrety, Jakõba Sobieskiego oĩa Krõla,  
 i Stanislawã Danilõwiczã, nad nagrobkami. - W grobie pod  
 Kosciõlem spoczywaja zwõtki quã osõb z familii Krõla Jana III.  
 jako to 1. Lotkiewski - ojciec i syn - matka i cõrka - Jan Dani-  
 lowicz - Jakõb Sobieski, ojciec Krõla - Dzieciã, Krõla Jana III. -

(u księzj Dominikanõs.) Sa, dwa nagrobki: Marka So-  
 bieskiego, brata Krõla Jana III i Teresji z Danilõwiczõw So-  
 bieskiej, matki Krõla Jana III. Ktora ten Kosciõl corar z Mar-  
 tom

torum raliſiſſiſſa.

Tumba hæc recenti madens sanguine maria Sobiescy  
Sobieski Krasnostaw. etc. Capitanei oſa completitur matrem  
magno sanguine pro patria effuſo noverint patrem,  
quem pro avo avuſq, Lolkievius avunculus Daniloſivius  
pro Religionis occumbentes gloria ſua heredem reliquerunt  
Jacobus a Sobiescy Castellanus Cra. ac conſors Theophila  
Daniloſivica parentes invitam filii indolem glorioſe ama-  
runt, nec immatura facta obviam euntem a bellicis fauro-  
ribus retinere fas eſſe judicaverint fuſum sanguinem sub  
Patris majorum sanguini commiſcunt, vitamque bono  
publico anno ætatis ſuaſ XXIV Anno Chriſti MDC LII. con-  
ſecravit Joannes magnus Dei gratia rex Poloniaſ orientis  
Domitor ſemper Auguſtus atavorum ſuorum fratruſq, hæ-  
redem ex omnibus circum qua barbaris ultus lapidem hunc  
germano ſuo proſecit anno (1684) MDCLXXXIV. — Portret Mar-  
ka Sobieskiego w gorze i obok nagrobku.

Mortales exuvias Theophila a Luroſo Sobieska Castellana Cra-  
coviensis ſub hac tumba immortalitatis gloriam expectant,  
talem Stanislaus in Lolkiew Lolkiewski Camellar. & ſu-  
premus exercituum Dux ingentibus meritis et sanguine ad  
lecoram fuſo avoſ promeruit filiam. Joannes a Luroſo in  
Oleſko Daniloſivica Terrarum Ruſiaſ Palatinus derivato per  
Daniolum Aliaſ regnantem regiaſ propaginis ſplendorem  
conſpicuam parens progeniuit conſortem Jacobus a Sobiescy  
Sobieski Castellanus Cracoviensis. primus dignitatis ſenatoris  
ſyſtus amplifiſimo honore locupletavit matrem, invictiſſimus  
ac ter auguſtus Joannes magnus hoſtium circumjacentium  
terror, Turcarum proſtigator, orientis Domitor, Viennaſ Aſtrubus  
totiuſq, Imperii occidentaliſ Defenſor, pater patriæ fidei ortho-  
doxæ

Napis nad bramą, a strony południowej

" Stanislaus Lotkiewski Castellanus Leopoliensis, exercituum  
regni Poloniz, Camp~~us~~ dux, nec non Pubisproviensis, Ro.  
katynensis, Kamionensis, Kaluskenensis, Hadicensis, Capitularius.  
Dum pluribus bellis navat patrie operam, ob suis victoriis, a  
subitanea hostium incursione tuens presidium, hoc monumen-  
tum erexit.

Napis nad stajnią, a strony lewej

" Periculum sine periculo non vincitur.  
Magnas res, magnis oboriuntur periculis.

Napis nad stajnią, a strony prawej

" Nunquam Aemulitas sapientis commiscetur.

Napisy nad oknami

" Victoria a consilio et virtute proficiscitur.  
Ducis in consilio posita est virtus militum.  
Turpis ~~reus~~ Imperatori excusatio dicere non putarim  
consilio repositum, fortunatur et illustratur.  
Peculiaris praestat virtus ceteris omnibus.

Podpisy pod osobami

" Stanislaus 3<sup>us</sup> Dei gratia rex poloniae, magnus dux Lithuanie, Prussiae, Borussiae, Masoviae &c. -


" Jacobus Sobieski Castellanus Krakoviensis, Serenissimi Stanislaus 3<sup>us</sup> regis poloniae genitor.

" Katarzyna Sobieska Regina Podkrajowa, Podkomorzyna i Hetmanowa, R. W. A. L.

" Carolus dux Podkrajowit Cancell: M. D. L. III

" Stanislaus Lotkiewski

" Michael Jasimirus dux Podkrajowit, Pol. Mil. Supp:  
n. exer. M. D. III Dom.

Karol 3<sup>us</sup>  




roku 1782, a praxto nyl lat ito praxalo. J





Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :



ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

[www.digital-center.pl](http://www.digital-center.pl)

[biuro@digital-center.pl](mailto:biuro@digital-center.pl)

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

**Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.**

**Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.**

**All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.**